

بررسی رابطه توسعه مالی و رشد ارزش افزوده بخش کشاورزی ایران

رقیه عبدالله زهی^{۱*}

۱- کارشناسی ارشد مهندسی اقتصاد کشاورزی roghaye.abdollahzehi@gmail.com

چکیده

بخش کشاورزی در ایران، از بخش های اساسی اقتصاد است و سهم عمده ای از تولید ناخالص داخلی را به خود اختصاص داده است. بنابراین بررسی تأثیرات متغیرهای مختلف اقتصادی بر رشد بخش کشاورزی می تواند حایز اهمیت باشد. لذا هدف اصلی این مطالعه بررسی نقش توسعه مالی بر ارزش افزوده بخش کشاورزی ایران است. داده های مورد نیاز مطالعه، برای دوره ۱۳۹۰-۱۳۵۷ از گزارشات اقتصادی و ترازنامه های بانک مرکزی جمع آوری شده است. به منظور شناسایی رابطه بین متغیرها، با توجه به اینکه داده ها از نوع سری زمانی بودند، ابتدا موضوع ایستایی متغیرها مورد بررسی قرار گرفت. سپس با استفاده از روش تصحیح خطای برداری (VECM) و آزمون هم انباشتگی یوهانسون روابط تعادلی کوتاه مدت و بلندمدت را بدست آوردیم. با استفاده از توابع واکنش آنی و تجزیه واریانس نیز به تحلیل کلی مدل پرداختیم. نتایج نشان داد که در کل بین توسعه مالی و رشد اقتصادی بخش کشاورزی رابطه مثبت و دوطرفه وجود دارد بدین معنی که هم تئوری عرضه و هم تئوری تقاضا در جریان است. به دلیل بزرگ بودن بخش کشاورزی کشور، برای اتخاذ سیاست های توسعه پایدار باید به آن توجه ویژه شود.

واژه های کلیدی: توسعه مالی، ارزش افزوده بخش کشاورزی، الگوی خود توضیح برداری (VAR)، ایران.

۱- مقدمه

تاثیرگذاری توسعه مالی بر رشد اقتصادی یکی از مهم ترین موضوعات مطرح شده در ادبیات اقتصادی است که بحث های زیادی را به خود اختصاص داده است. کشورهای توسعه یافته به دلیل گسترده بودن نهادها و موسسات مالی و وجود قوانین مالی مناسب، نسبت به سایر کشورها از بخش مالی کارآمدتری برخوردار هستند. به عقیده برخی از اقتصاددانان توسعه مالی تاثیر انکارناپذیری در عملکرد کلان اقتصادی کشورها داشته است، تا حدی که امروزه در بیشتر کشورهای توسعه یافته بخش عمده ای از تحولات در اقتصاد جهانی را به بازارهای مالی نسبت می دهند؛ اما شرایط در کشورهای در حال توسعه متفاوت است. در بسیاری از کشورهای در حال توسعه به دلیل دولتی بودن بخش بزرگی از نظام مالی، خدمات بانکی ناکارا، کمبود منابع، وجود ساختار دوگانه ای بخش مالی (رسمی و غیر رسمی) و غالب بودن عملکرد بخش غیر رسمی، نهادها و موسسات مالی از کارایی مطلوب برخوردار نیستند (سلمانی و امیری، ۱۳۸۸).